

španskim generalom Franco je sklenila nemška zasebna kapitalistična družba pogodbo, ki ji daje pravico za gospodarski razvoj za dobo 99 let v španskih kolonijah Rio del Oro, na Kanarskih otokih in v španskem Maroku. Naštete kolonije so na zapadni obali severne Afrike. Rio del Oro je nekoliko manjša nego Jugoslavija, šteje 40.000 prebivalcev in so nekoč tamkaj pridobivali zlato.

Nad 5 milijard dinarjev je že Nemčija dozdaj žrtvovala za Francovo vojsko.

V Nemčiji ni mirno. Hitlerjevski list »Angriff« poroča, da so v sredi meseca januarja neznane osebe razbile 10 okenj na domu hitlerjevske mladine. Krivcev niso našli.

Razvoj državljanske vojne v Španiji. — Dne 28. januarja je prišlo iz Španije poročilo, da so rdeči miličniki, ki so se na madridski fronti predali nacionalistom, izjavili, da je položaj oblegane španske prestolice obupen. Pomanjkanje živil vedno bolj slabi odporno moč. General Miaja, poveljnik obrambe Madrida, je poslal s letalom častnike v Valencijo, kjer je naslikal predsedniku rdeče vlade nevzdržen položaj Madrida. V tem poročilu zahteva al Miaja izdatnejšo pošiljko živil. Rdeča vlada v Valenciji je odgovorila bratitelju Madrida, da sama ne razpolaga z živilom, ki bi zadostovala za Katalonijo. Nadalje je sklenjeno, da se bo preselila rdeča vlada iz Valencije v Barcelono. Priprave za to so že v polnem teku in je bila v Barceloni za Caballero vladno izpraznjena velika palača.

Delna preosnova belgijske vlade. V Belgiji so pričakovali, da bo prišlo do popolne vladne krize, iz katere bi bil težak izhod. Odstopil pa je samo podpredsednik ministrskega sveta in zdravstveni minister Vandervelde. Na njegovo mesto je imenovan socialistični poslanec Artur Voters.

Sin francoskega marksističnega voditelja — vojni verižnik. Belgijska policija je prijela tihotapca z orožjem Johauxa, sina znanega voditelja francoske marksistične strokovne zveze, in še enega tovariša. Oče živi na račun delavstva, sin pa na račun vojnih spletk!

40urnik na železnici. Francoska vlada je vpeljala 25. januarja za železničarje 40urni delovni tednik. Vlada računa, da se bo na ta način zaposlilo 60.000 novih brezposelnih delavcev.

Narodni dohodek Združenih držav Sev. Amerike v preteklem letu se ceni na 60 milijard dolarjev. To je po letu 1929 najvišji dohodek.

Z bombami nad stavkujoče. V ameriškem mestu Detroitu je napadla policija stavkujoče delavce z bombami za solzenje, ker so hoteli ovirati pri delu stavko-kaze.

Ford oborožuje madridske rdečkarje. Skozi Francijo je šlo po naročilu valencijske vlade 500 kamionov iz Fordovih tovarn. Tako se pobotajo tudi kapitalisti z revolucionarnimi marksisti, kadar gre za denar.

Vladna kriza na Japonskem zaostrena. Japonski cesar je poveril generalu Ugaki nalogu, da bi izmirl vojaške kroge in parlament, ki odklanja previsoke izdatke za vojsko. Ugaki je zadel pri generalih na gluha ušesa in radi tega je vrnil cesarju mandat. Ugaki je odložil v znak protesta

proti generaliteti čin generala in to radi tega, ker se vodilni višji oficirji ne zmenijo niti za želje cesarja. Z odstopom Ugakija se je položaj zelo poostiril in pričakujejo, da bo prišlo do hudega boja med parlamentom in vojsko. — Japonski cesar je pozval k sebi za Ugakijem generala Senhurja Ajaši in mu je poveril nalogu, da sestavi on novo vlado. Ajaši spada k zmernejšemu oficirskemu krilu.

STALINOVA BORBA ZA OBLAST.

Z obravnavo proti drugi četi Leninove garde v Moskvi se peča z vsemi podrobnostmi svetovni tisk. V Moskvi prevladuje v neruskih diplomatskih krogih prepričanje, da so tokratnih 17 obtožencev v prosluli ječi Lubianka grozno mučili. Javna tajnost je, da je ruska čeka ali tajna policija cepila obtožene s posebnim sredstvom, ki ohromi človeško voljo in zamagli zavest. Le na ta način se da razlagati, da obtoženi vse priznavajo, kar jim očita državni tožilec žid Višinski v obtožnici. Čeka je obtožene v preiskovalnem zaporu trpinčila še tudi na ta način, da bodo postreljene njihove matere, žene in otroci, če kratko in malo ne priznajo vsega, kar hoče državni pravdnik iz njih iztisniti po naročilu Stalina.

Najnovejša moskovska obravnava proti preostankom Leninovih zaupnikov je najgrša in najbolj žalostna politična žaloigra sedajnosti.

Z omenjenim procesom pa se je Stalin razdvojil z vrhovnim poveljnikom ruske armade Vorošilovim. Čeka je namreč aretirala nekatere generalštabne častnike, katere skuša spraviti v zvezo krivde z obtoženimi Leninovimi gardisti. Vorošilov je naznanil Stalinu, da ne bo trpel, da bi on posegal v rdečo armado. Stalin pa je odgovoril ves razljuten, da bo vtaknil pod ključ celo Vorošilova, če se takoj ne ukloni njegovim poveljem.

Proces proti Radeku in tovarišem pa ni zadnji v celi vrsti, ki so še predvideni pred najvišjim vojaškim sodiščem. Stalinov re-

šim hoče streti vsak najmanjši poskus opozicije. V kratkem se bo vršila glavna razprava proti Krupskaji, vdovi Lenina, ki je že bila pred 14 dnevi parkrat zaslišana in jo v njenem stanovanju strogo nadzira čeka. Od te obravnave bo izključena javnost.

Sedaj so prodrle v svet podrobnosti o najnovejšem poskusu atentata na Stalina. Dne 22. januarja, neposredno pred pričetkom procesa proti Radeku in tovarišem, so zalotili dva elektrotehnika, ki sta delala v Kremlju, ko sta hotela v sosedni sobi Stalinove pisarne montirati peklenški stroj. Uradnik straže v Kremlju Levšapirov, ki je preprečil atentat, je bil s posebnim sklepom izvršilnega odbora Sovjetske unije odlikovan z redom Rdeče zvezde.

V Parizu je bil zadnje dni na še nepojasnjen način s trioglatim bodalom usmrčen ruski časnikar žid Vladimir Navašin zaradi zvez, katere je imel z obtoženimi, proti katerim se sedaj vrši obravnava v Moskvi. Navašina je najbrž zabol tajni agent čke iz Moskve in to radi tega, ker je vodil v inozemstvu ostro borbo proti Stalinovemu režimu. Navašin je bil prvotno v sovjetski službi, pozneje se je pridružil taboru Trockijevih pristašev.

Veliko hrupa vzbuja v taboru trockistov aretacija Trockijevega sina Sedova, njegove matere in sestre. Trockijevo družino dolžijo, da je pripadala tajni organizaciji, ki je hotela strmoglaviti Stalina. — Diktator Stalin živi pod neprestanim strahom, da bo zdaj in zdaj izvršen nanj napad od zarotnikov. Dnevno menjava v Kremlju svojo delavno sobo. Le njegovi najožji prijatelji znajo, kje da je. Po gradu Kremlju kar mrgoli policistov in detektivov. Več strežajev in služinčadi iz Krem-la so v zadnjem času zaprli. V moskovski ječi Lubianka te reveže grozno trpinčijo, da bi iz njih iztisnili, kedo vse je zapleten v preprečen atentat, katerega sta pripravljala zgoraj omenjena elektromehani-ka.

Glavno vprašanje — vzgoja mladine. Spor nemškega narodnega socializma s katoliško cerkvijo v Nemčiji se poostrejuje. Vsak čas lahko izbruhne ostra borba, kakor je že divjala v Nemčiji za časa kanclerja Bismarcka ter je znana pod imenom kulturnega boja. Sredi meseca januarja so bili nemški kardinali, nadškofje in škofje v Rimu, da poročajo sv. Očetu o razmerah v Nemčiji ter da sprejmejo njegova navodila. Vratislavski kardinal Bertram se je iz Rima odpeljal v Berlin, da se posvetuje z nemško vlado ter z njimi bojuje za katoliško cerkev, če ne izpolnjenje vseh njenih zahtev, pa vsaj nekakšen kompromis. Odposlanstvo nemških škofov v Rimu torej še ni izgubilo zadnje iskrice upanja. Medtem pa se škofje pripravljajo na slučaj, da bi vlada zaprla vse verske šole, odnosno s pritiskom onemogočila njihovo obstoj. Škofovska konferenca v Fuldi je sklenila izjave, ki bodo vernikom prečitane v cerkvi. Škofje pozivajo vernike, naj se ne udajo

nobenemu pritisku in naj svoje otroke tudi nadalje pošilja v verske šole, ne pa v državne narodno-socialistične. »Onkordat med državo in katoliško cerkvijo z jamčuje vsakvi versko svobodo. Naj se torej noben katoličan ne vda nobenemu pritisku, da bi vzel svoje otroke iz verske šole. Naj tega tudi ne store državni uradniki, ki naj se tudi ne dajo zapeljati ali prisiliti k izstopu iz katoliške cerkve. Kako resen je položaj v Nemčiji, dokazuje dejstvo, da imenujejo škofje v svoji poslanici prvokrat narodni socializem sovražnika katoliške cerkve. Škofje so tudi sestavili posebno molitev, ki naj jo duhovniki in verniki opravljajo pri službi božji. Molitev se tako glasi: »Nebeški Zveličar! Obračamo se k tebi s svojimi molitvami, ker obstoja nevarnost, da bo šola mladino tebi odtujila ter spravila v nevarnost njeno zveličanje. Ne dovoli, da bi se naši otroci tebi odtujili, in daj krščanskim staršem moč, da bodo branili katoliško šolo.«

Framasoni za ljudsko fronto. Misel ljudske fronte je prišla iz Moskve. Ko je komunistična internacionala uvidela, da komunizem z direktnim revolucionarnim delom v Evropi ne doseže svojega cilja,

je naročila svojim pristašem po posameznih državah: »Pomešajte se med druge stranke!« Komunisti so v resnici poiskali ter iščejo stike s tistimi strankami, ki so jim po svetovnem nazoru najbližje: z marksističnimi socialisti, s framasoni in liberalci. Tako so ustale ljudske fronte, ki so zavladale v Franciji in v Španiji. Framasoni pa bi še radi več ljudskih front. O tej zadevi so razpravljali na svojem zborovanju, ki so ga imeli framasoni vzhodne Evrope proti koncu preteklega leta v Pragi. Na tem zborovanju so bili zastopani framasoni (prosti zidarji) iz: Čehoslovaške, Rumunije, Poljske in Jugoslavije. Preteresen je bil na tem zborovanju političen položaj na svetu ter so se z veliko pohvalo vzeli na znanje veliki uspehi ljudske fronte v Franciji in Španiji (pobijanje duhovnikov, požiganje cerkva, državljanska vojna!). Poljskim framasonom se je očitalo, da nič ali vsaj premalo storijo za ustvaritev ljudske fronte na Poljskem. V to svrhu se je sklenil poseben program, ki med drugim predvideva ustanovitev velikega dnevnika, ki bi na Poljskem zagovarjal in razširjal idejo ljudske fronte. V Sloveniji takšnega lista ni treba. Saj naši gosposko- in kmečko-liberalni dnevniki in tedniki poleg slovenskih marksističnih listov prav verno in vneto širijo in branijo idejo ljudske fronte. Zato jugoslovanskim framasonom ni bilo treba v to svrhu predložiti ustanovitve novih listov.

Kitajski katoliški red. Na Kitajskem je bil leta 1928 ustanovljen nov katoliški red

pod imenom »Mali bratje sv. Janeza Krstnika«. Njegovi člani so sami kitajski domačini. Za program so ti redovniki izbrali 8 blagrov Gospodovih iz njegovega govora na gori (»Blagor ubogim v duhu...« itd.). »Mali bratje« so vzbudili veliko zanimanje tudi med tistimi, ki katolicizmu niso naklonjeni. Zanimajo se za nje predvsem siromaki, pa tudi voditelji naroda. Njihove samostane obiskujejo pogani, protestantje, učenci, učitelji in profesorji, celo protestantovski bogoslovci. Nedavno je obiskalo eneg njihovih samostanov nekaj komunistov. »Mali bratje« o se nekoliko prestrašili rdečarskega obiska. Komunisti pa so pohvalili njihovo siromaštvo in nakost ter so izjavili: »Vi ste v tem dosegli rekord! Mi še nismo dosegli polnosti vašega sistema!«

V mariborski stolni in mestni župnijski cerkvi bo od 7. do 9. februarja t. l. evharistična tridnevica pod vodstvom p. n. g. ravnatelja bogoslovcev-lazaristov dr. Jakoba Kolariča iz Ljubljane kot priprava na velikonočno sv. obhajilo, katero vsi udeleženci te pobožnosti s posebnim dovoljenjem lahko že v teh dneh sprejmejo. Ob navedenih dnevih bo zjutraj ob šestih (v nedeljo 7. februarja tudi ob pol desetih) govor in sv. maša pred izpostavljenim Najsvetejšim; zvečer ob 17. uri nagovor, litanije in blagoslov z Najsvetejšim. Tridnevica se slovesno zaključi v torek 9. t. m. s sklepnim govorom, z litanijami in z zahvalno pesmijo: »Tebe Boga hvalimo« pred zakramentalnim sv. blagoslovom. Vse tri dni bo Najsvetejše izpostavljeno za javno čiščenje.

leko in ga potegnil za seboj. Drugi delavci so priskočili takoj na pomoč ter postavili stroj, vendar je bil Tikvič že tako razmesarjen, da je bil pri priči mrtev. Smrtno ponesrečeni zapušča ženo z enim otrokom.

Pri padcu iz prvega nadstropja si pretresel možgane. V Mariboru v Smetanovi ulici 52 se je zgodil 27. januarja zvečer čuden slučaj nesreče. Anton Zamuda je zaposlen kot mizar v Rosnerjevi tekstilni delavnici. Imel je nočno službo in radi tega je legel popoldne, da bi se odpočil. Njegova žena je bila prepričana, da je odšel z doma in je stanovanje zaklenila ter se je podala po svojih opravkih. Ko se je moč zvečer prebudil in je hotel na nočno delo, je našel vrata zaklenjena. Sklenil je, da se bo spustil s pomočjo vrvi na ulico. Vrv se je pretrgala, Zamuda je priletel z višine štirih metrov na trda tla in padel na pete tako trdo, da si je pretresel možgane. Hudo poškodovanega je prejel rešilni oddelek v bolnišnico.

Strojevodja smrtno ponesrečil. Iz postaje Kranjska gora je vozil 27. januarja osebni vlak strojevodja Janeza Černe. Že kmalu po odhodu vlaka iz omenjene postaje se je zdelo Černetu, da ni nekaj pri stroju v redu. Sklonil se je iz svojega stroja daleč ven iz lokomotive in gledal pod njena kolesa ter prezrl, da brzi vlak proti mostu v bližini postajališča Gozd-Martulek. Strojevodja je zadel ob ograjo mosta s tako silo, da si je razbil lobanjo in je bil pri priči mrtev. Po nenadni smrtni nesreči strojevodje je kurjač zaustavil vlak in telefoniral iz bližnje čuvajnice na Jesenice, odkoder so poslali pomožno lokomotivo, ki je potegnila vlak s poldrugurno zamudo do Jesenic.

Nogo si je zlomil pri padcu na ledu 27. letni posestnik Jožef Anžel iz Vinterovcev. Poškodovani se zdravi v ptujski bolnici.

Osebnosti

K 60letnici prelata g. dr. M. Slaviča. 60letnico je obhajal 27. januarja t. l. g. dr. M. Slavič, prelat in vseučilišni profesor v Ljubljani. Rodil se je v Bučevcih pri Ljutomeru. Gimnazijo in bogoslovje je študiral v Mariboru. Doktor bogoslovja je postal na Dunaju leta 1905. Kaplan je bil v Hočah pri Mariboru, dalje časa nemški pridigar ter katehet v Celju, odkoder je prišel za profesorja na mariborsko bogoslovje, kjer je predaval do prevrata, ko je bil poklican na novoustanovljeno slovensko vseučilišče v Ljubljano. Jubilant je veliko pisal in je dvakrat po toval v Egipt ter v Palestino. Na mirovni konferenci v Parizu je bil po končani svetovni vojni izvedenec za Prekmurje. Dr. Slaviču gre zasluga, da je pripadla Slov. krajina naši državi. Za njegovo vsestransko delo za Cerkev in njen procvit med Slovenci ga je imenoval sv. oče za svojega hišnega prelata. K 60letnici častita tolikanj zaslužnemu sinu lepega Murskega polja »Slovenski gospodar« in mu želi še mnogo zdravih let, v katerih bo sigurno veliko dobrega storil za dobrobit Slovencev!

Duhovniške vesti. Prestavljeni so bili gg. kaplani: Franc Murko mlajši od Sv. Trojice v Haložah Majšperg; Jožef Petrovič iz Majšperga k Sv. Trojici v Haložah in Janez Rojht iz Mute k Sv. Andražu v Slovenskih goricah z delokrogom pri

Sv. Marku niže Ptuja. — Ordinacija. Subdiakonati so dne 17. januarja t. l. v cerkvi sv. Alojzija v Mariboru prejeli sledeči gg. bogoslovci: iz V. letnika: Viljem Jelušnikar, Jakob Junež, Franc Kranjc, Martin Krištan, Matija Nemeč, Janez Rajner, Janez Sukič, Viljem Videčnik, Adolf Volasko, Jožef Vošnjak; iz IV. letnika: Vincenc Frangež, Janez Kotnik, Alojzij Kovačič, Matija Rous in Martin Stefanciosa.

Nesreče.

Razni ponesrečenci, ki so bili prepeljani 29. januarja v mariborsko bolnišnico, so: 15 letni učenec meščanske šole Stanko Just iz Rošpoha pri Mariboru, ki si je zlomil pri smučanju po hribu Sv. Urbana desno nogo v kolku; 22 letni posestnikov sin Alojzij Pliberšek iz Loč pri Konjicah, katerega je zadelo deblo pri prevažanju lesa tako, da mu je zlomilo nogo; 23 letnega hlapca Lovrenca Princla je pritislilo oje voza k zidu in je dobil hude notranje poškodbe. Nedaleč od Kamnice je spodrsnil na zledeneli cesti 35 letni čevljar Rajmund Hauptman in si je zlomil nogo. V Kacijanarjevi ulici v Mariboru si je radi padca na poledici zlomila roko tovarniška delavka Marija Babič.

Stroj zdrobil predelavca. Na Teznu pri Mariboru ima Splošna stavbna družba svojo tvornico, v kateri je bil zaposlen 50 letni predelavec Ivan Tikvič pri stroju za valjanje pločevine. Ta stroj ima več velikih valjarjev. Ko je dal Tikvič 28. januarja svojemu pomagaču znamenje, naj požene stroj, ga je zagrabil na nepojasnen način konec velikega valjarja za ob-

Gasilec

ni samo mož, ki ogenj gasi,

GASILEC

je tudi strokovni list slovenskih gasilcev in samarijancev. — V letu 1937 bo izhajal v pomnoženi obliki in prinašal zanimive članke o stavarstvu in druge, ki jih bodo ponazorjevale slike in črteži.

Naročite »Gasilec« v Mariboru, Koroška cesta 5. Stane samo 20.— l.m. — Izide 12krat na 28 straneh.